

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Kletsterlaan te Drachten (herziene versie)

COLOFON

BUREAU FAUNAX
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
0683772548
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Kletsterlaan te Drachten (herziene versie)

Leeuwarden, juli 2022

In opdracht van:
RHO Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied

**© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX (2022). Quickscan Wet natuurbescherming & Bomeninventarisatie/Ontwikkeling Kletsterlaan te
Drachten (herziene versie). Rapport 21273. Bureau FaunaX, Leeuwarden.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	5
1.3	Onderzoeksopzet	5
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	6
2	RESULTATEN QUICKSCAN	8
2.1	Flora.....	8
2.2	Vogels	8
2.3	Zoogdieren	11
2.4	Reptielen	15
2.5	Amfibieën.....	16
2.6	Vissen	16
2.7	Ongewervelden	16
2.8	Gebiedsbescherming.....	17
2.9	Houtopstanden	17
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	18
3.1	Overzicht beschermde soorten	18
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	18
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	19
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	20
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	<i>Vogels en verstoring</i>	- 1 -
	<i>Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân</i>	- 1 -
	<i>Voorwaarden vrijstellingen</i>	- 2 -
	<i>Zorgplicht art 1.11 Wnb</i>	- 3 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
	<i>Natura 2000-gebieden</i>	- 3 -
	Wnb Houtopstanden.....	- 3 -
	NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens woningen te realiseren op kavels met een huidige agrarische indeling aan de Kletsterlaan te Drachten.

Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1. Een overzicht van het plangebied (rood omlijnd) te Drachten.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van RHO Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op woensdag 17 november 2021 en vond plaats onder regenachtige weersomstandigheden (9°C, windkracht 3, bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Op 19 juli 2022 heeft de projecteigenaar duidelijk gemaakt dat het planvoornemen op enkele kleine punten is gewijzigd. Op basis hiervan is de Quickscan herzien.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid.

Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedoogebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

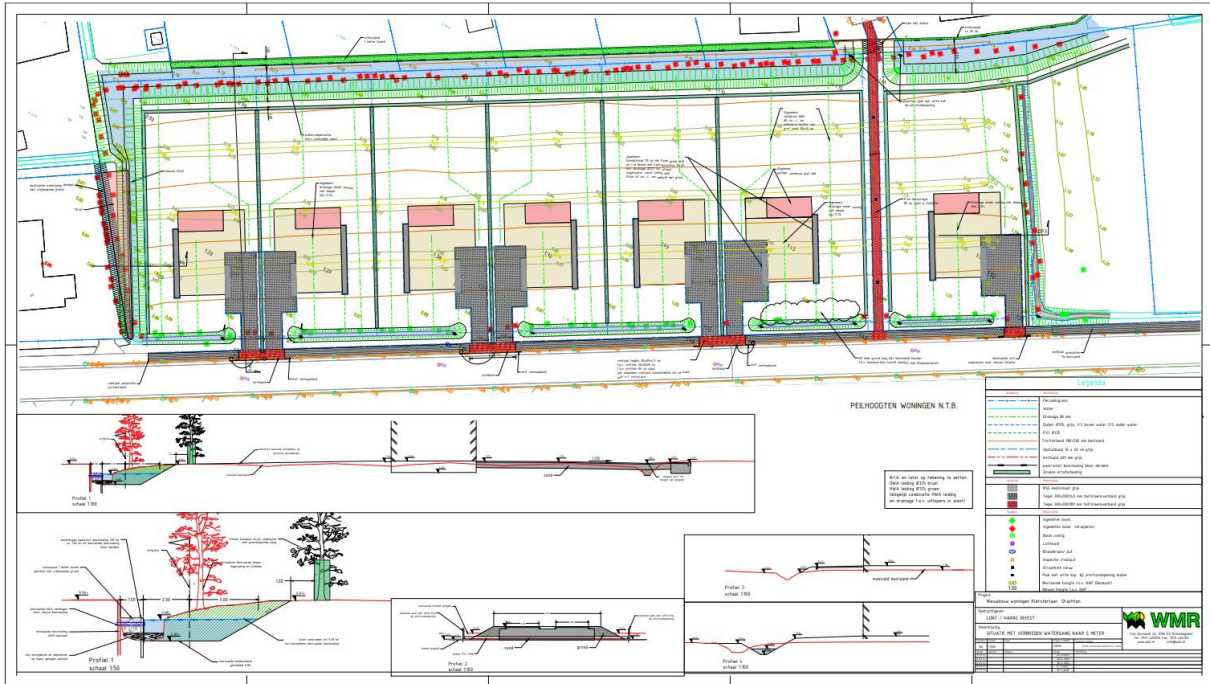
Het plangebied bevindt zich noordelijk binnen de bebouwde kom van Drachten en bestaat uit een gebied met een huidige agrarische invulling. Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit grasvelden, waar ten tijde van het veldbezoek schapen op graasden. Het meest oostelijke deel van het plangebied werd ten tijde van het veldbezoek gedeeltelijk gebruikt als berging van materialen, werkmachines, etc. en gedeeltelijk als moestuin. Rond en door het plangebied lopen diverse sloten en bomenrijen.

Het planvoornemen bestaat uit het realiseren van nieuwbouwwoningen binnen het plangebied. Als onderdeel van dit project wordt de houtopstand langs de noordzijde van het perceel geroid. Ook aan andere zijden van het perceel zullen verschillende bomen worden verwijderd. Binnen het plangebied wordt tevens een voetpad aangelegd. Daarnaast wordt de sloot langs de noordzijde met drie meter verbreedt naar een totale breedte van vijf meter. Als laatste worden ook de andere sloten die langs het perceel lopen aangepast. Zo worden op verschillende plaatsen dammen met duikers aangelegd, bijvoorbeeld om de nieuwe percelen en het te realiseren voetpad naar omliggende wegen te ontsluiten. De sloot langs de westzijde van het perceel wordt grotendeels gedempt. Vlak ten oosten hiervan wordt een nieuwe sloot gegraven.

In figuur 1.3. worden de voorgenomen werkzaamheden weergegeven.

Figuur 1.2. Een impressie van het plangebied.

Figuur 1.3. Een overzicht van de voorgenomen werkzaamheden (bron: Harns Invest).

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Binnen het plangebied zijn soorten aangetroffen als Engels raaigras, grote brandnetel, braam (spec.), hondsdraf, boterbloem (spec.) en ridderzuring. De bomenrijen binnen en rond het plangebied bestaan voornamelijk uit eiken en elzen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: hondsdraf, grote brandnetel, ridderzuring en braam(spec.).

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomenrijen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

In verschillende bomen binnen en vlak buiten het plangebied werden ten tijde van het veldbezoek in 2021 spechtengaten aangetroffen (figuur 2.2). Gezien de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Drachten zijn deze gaten waarschijnlijk gemaakt door de soort grote bonte specht. Nesten van deze soort zijn binnen de provincie Fryslân aangewezen als zogenaamde 'categorie 5 soort'. Dit betekent dat nesten van deze soorten alleen jaarronde bescherming genieten indien er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen, zoals het ontbreken van alternatieve nestgelegenheid, of wanneer de lokale staat van instandhouding in het geding komt als gevolg van het verdwijnen van bepaalde nesten. In de omgeving van het plangebied bevinden zich diverse parkjes, boomgroepen en vergelijkbare bomenrijen. Hierdoor is er naar ons inzicht sprake van voldoende alternatieve nestgelegenheid voor de grote bonte specht. Eventuele nesten van deze soort binnen of vlak buiten het plangebied genieten derhalve geen jaarronde bescherming.

Binnen en vlak buiten het plangebied zijn geen andere boomnesten aangetroffen. Ook is binnen het plangebied geen sprake van kunstmatige bouwwerken, waar gebouw-broedende soorten als huismus en gierwaluw tot broeden kunnen komen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Binnen en vlak buiten het plangebied zijn diverse spechtengaten aangetroffen.

- Eventuele nesten van grote bonte specht binnen het plangebied genieten naar ons inzicht geen jaarronde bescherming.
- De aanwezigheid van andere jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied en de omgeving hiervan bieden mogelijkheden voor verschillende soorten broedvogels. Soorten als houtduif kunnen tot broeden komen in de bomenrijen binnen en vlak buiten het plangebied. Hiernaast kunnen verschillende soorten watervogels als wilde eend tot broeden komen in de sloten binnen en rond het plangebied. Binnen het plangebied werden tevens verschillende nestkasten aangetroffen. In deze nestkasten kunnen soorten als koolmees tot broeden komen.

Figuur 2.3. Binnen het plangebied zijn diverse nestkasten aangetroffen.

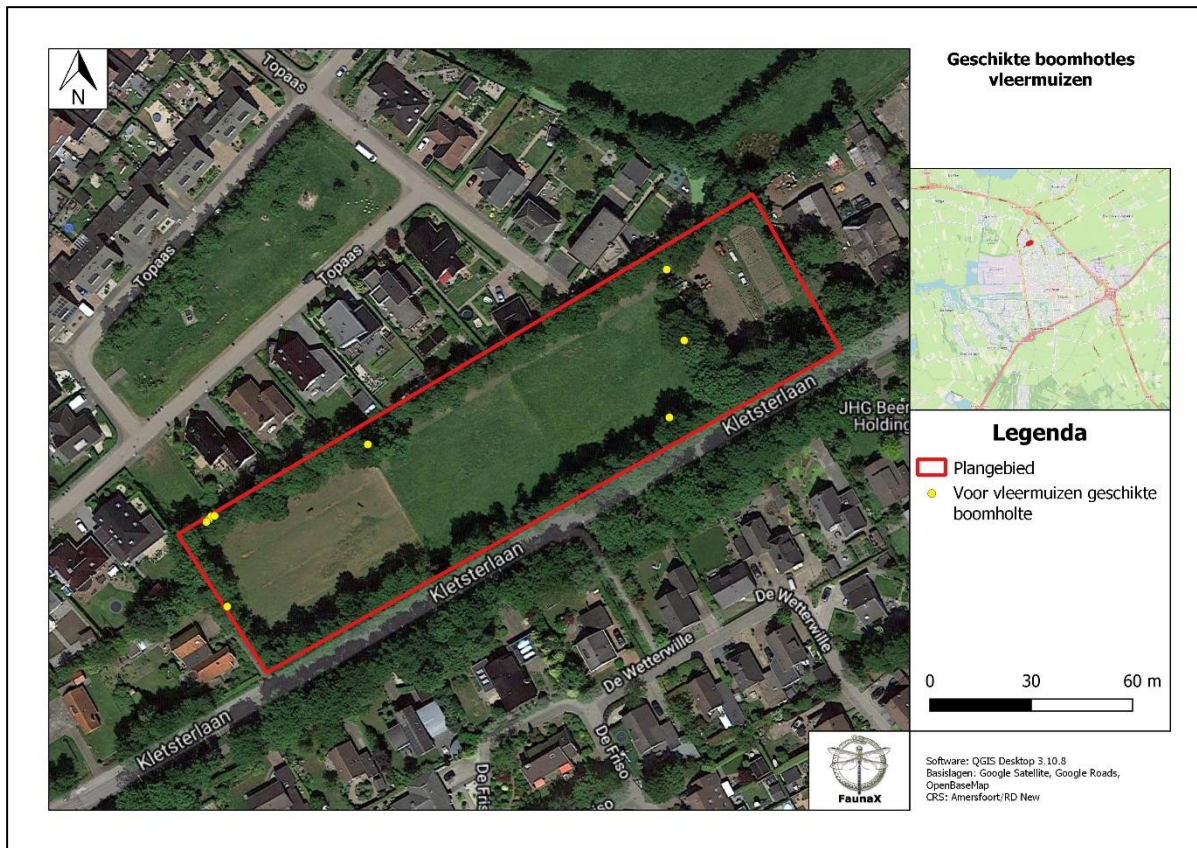
- Binnen en vlak buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen (algemene) vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte boomholten. Zoals hiervoor besproken zijn er in de bomenrijen binnen en vlak buiten het plangebied diverse spechtengaten aangetroffen. Een groot deel van deze boomholten zijn ten tijde van het veldbezoek geschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen, doordat deze in de boom omhoog zijn doorgerot. Enkele boomholtes werden ongeschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen, vaak doordat deze niet genoeg doorlopen in een boom, of naar beneden zijn doorgerot. In afbeelding 2.4 wordt een overzicht gegeven van geschikte boomholten in de bomenrijen binnen en vlak buiten het plangebied. Doordat er diverse bomen rond het perceel zullen worden gekapt, kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Binnen het plangebied zijn diverse nestkasten aangetroffen.

Figuur 2.5. Voorbeelden voor vleermuizen geschikt bevonden boomholten binnen het plangebied.

Foerageergebieden en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen kunnen ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen bescherming genieten onder de Wet natuurbescherming, wanneer deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van lokale populaties. Dergelijke essentiële foerageergebieden en vliegroutes worden doorgaans gevormd door bossen, bosschages en waterlichamen en lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen, huizenrijen en bomenlanen.

De bomenrijen binnen en vlak buiten het plangebied vormen waarschijnlijk (onderdeel van) een vliegroute van vleermuizen uit de omgeving hiervan. In de omgeving van het plangebied is echter sprake van diverse alternatieve vliegroutes, zoals vergelijkbare bomenrijen, watergangen en huizenrijen binnen de bebouwde kom van Drachten. Hierdoor is er naar ons inzicht geen sprake van een essentiële vliegroute binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

De bomenrijen en grasvelden binnen en vlak buiten het plangebied vormen waarschijnlijk tevens (onderdeel van) een foerageergebied van vleermuizen uit de omgeving hiervan. Ook in dit geval is er naar ons inzicht sprake van voldoende alternatieve foerageergebieden, zoals vergelijkbare grasvelden en parkjes binnen de bebouwde kom van Drachten. Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden kunnen derhalve tevens op voorhand worden uitgesloten.

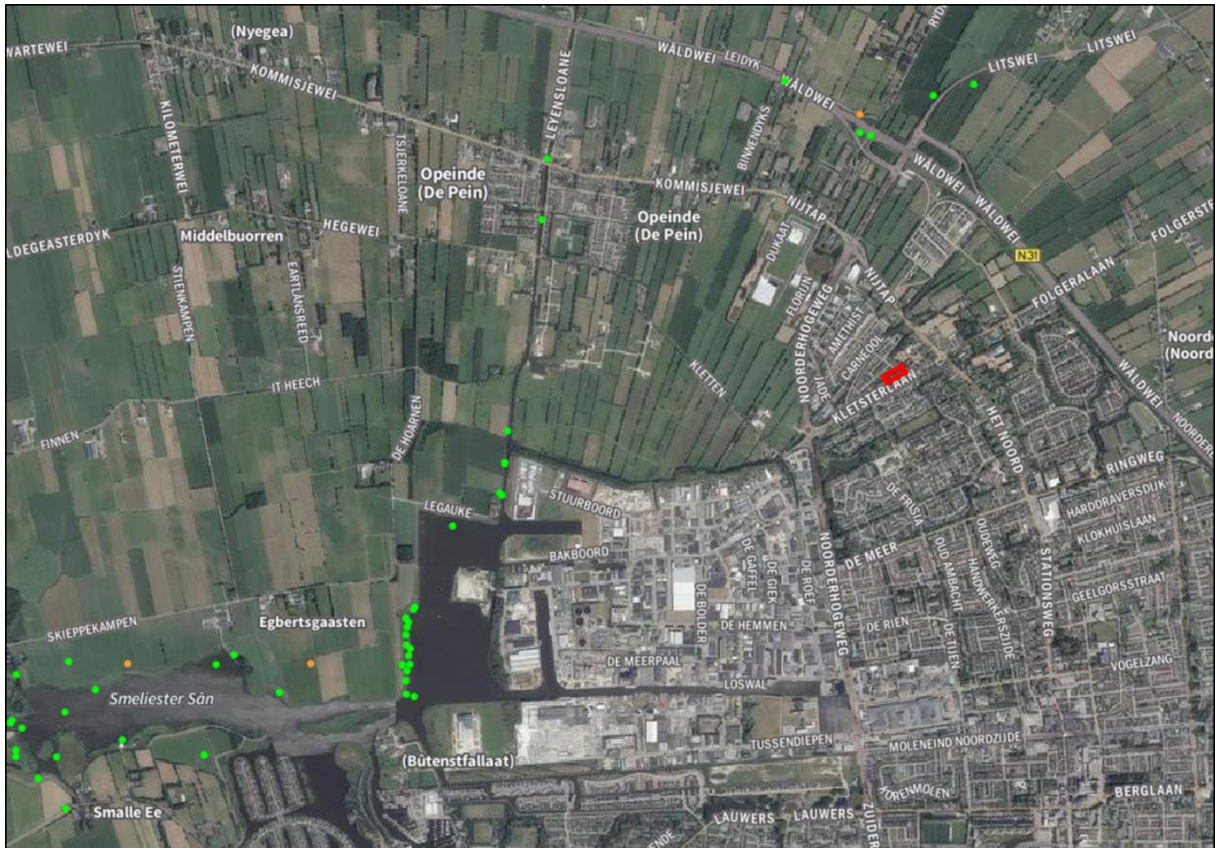
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholtes en achter loshangend boomschors binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren.

Otter

Uit de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van otters bekend (figuur 2.6). De otter is een soort van waterrijke omgevingen (open landschap) met voldoende en geschikte dekking, zoals ontwikkelde oevervegetatie en struwelen. De enige watergangen binnen en vlak buiten het plangebied worden gevormd door enkele sloten. Naast dat deze sloten zich binnen de bebouwde kom van Drachten bevinden, beschikken deze niet over voor otters geschikte dekkende vegetatiestructuren. De aanwezigheid van otters binnen het plangebied kan op basis hiervan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.6. Waarnemingen van otters (groene stippen) uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFD).

Das

Uit de omgeving van het plangebied zijn tevens waarnemingen van dassen bekend (figuur 2.7). Deze waarnemingen zijn afkomstig uit bosschages en bosrijke gebieden in westelijke richting ten opzichte van het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen sporen (prenten, burchten, etc.) van dassen aangetroffen. Hiernaast bevindt het plangebied zich binnen de bebouwde kom van Drachten. Op basis hiervan kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van dassen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.7. Uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn waarnemingen van dassen (groene stippen) bekend (bron: NDFP).

De aanwezigheid van andere beschermde zoogdiersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen. Zo zijn binnen het plangebied geen geschikte boomholtes voor boommarters, nesten van eekhoorns, of geschikt habitat van de grote bosmuis aanwezig. Daarnaast zijn soorten als steenmarter, aardmuis en haas in de provincie Fryslân vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied en verblijfplaatsen van otters en dassen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Het voorkomen van de waterspitsmuis en ander beschermde landzoogdieren in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere licht beschermde soorten voorkomen. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFP).

- De aanwezigheid van beschermde reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. Uit een bureaustudie is gebleken dat uit de omgeving van het plangebied enkele waarnemingen van poelkikkers bekend zijn (bron: NDFF). Deze waarnemingen zijn afkomstig uit het agrarische gebied ten oosten van Drachten. De poelkikker is een relatief kritische soort, welke een voorkeur heeft voor voedselarme, snel opwarmende en on-beschaduwde wateren. Hier is binnen het plangebied geen sprake van. Hoewel er plaatselijk sprake is van voeding van de sloten door kwel, zijn alle sloten beschaduwd door de bomenrijen binnen en vlak buiten het plangebied. Hierdoor is tevens sprake van veel bladval in de sloten. Daarnaast wijst de aanwezigheid van grote oppervlakten aan eendenkroos op voedselrijke omstandigheden. Op basis hiervan kan de aanwezigheid van leefgebied van poelkikkers binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten. Het voorkomen van de heikikker en de rugstreeppad in het plangebied kan op basis van dezelfde habitateigenschappen, evenals verspreidingsgegevens, op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad en bruine kikker. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen in de provincie Fryslân, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde amfibieënsoorten als poelkikker binnen en vlak buiten het plangebied kan naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals gewone pad en bruine kikker geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

De deelgebieden zijn gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De aanwezigheid van vrijwel alle beschermde zoetwatervissen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van de afwezigheid van waarnemingen (bron: NDFF) en geschikte habitateigenschappen. De enige soort welke redelijkerwijs in de sloten binnen en vlak buiten het plangebied voor kan komen is de grote modderkruiper. De grote modderkruiper is in Nederland bekend als poldervis, welke voorkomt in sloten met ontwikkelde watervegetatie en een dikke sliblaag. De sloten binnen en vlak buiten het plangebied voldoen hier niet aan. De sloten, zoals deze onder het kopje amfibieën worden beschreven, vormen geen geschikt habitat voor de grote modderkruiper. De aanwezigheid van leefgebied van grote modderkruipers in de sloten binnen en vlak buiten het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van leefgebied van grote modderkruipers binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Wnb beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van deze kenmerken is binnen het plangebied geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders aanwezig en vormen de sloten en de waterpartij in de bosschage geen geschikt (voortplantings)habitat voor beschermde libellen en waterkevers. Negatieve effecten op beschermde ongewervelden ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde ongewervelden kan op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op de deelgebieden. Op basis van de uitgevoerde bureaustudie en een analyse van de door de provincie Fryslân gepubliceerde gegevens is gebleken dat het plangebied geen onderdeel is van het NatuurNetwerk Nederland (NNN) en Natura2000. Hiernaast valt het plangebied niet binnen een door de provincie Fryslân aangewezen weidevogelgebied of ganzenfoerageergebied (bron: Kaartenkijldoos Provincie Fryslân). Negatieve effecten op deze gebieden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen ons inziens op voorhand worden uitgesloten. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

Stikstofgevoeligheid

Binnen een straal van 15 km ligt het plangebied hemelsbreed op circa 6,8 km, 7,7 km, 7,9 km, 12,8 km en 14,7 km afstand van de Natura2000-gebieden Alde Feanen, Van Oordt's Mersken, Wijnjeterper Schar, Bakkeveense Duinen en Deelen (bron: Kaartenkijldoos Provincie Fryslân). Door het in gebruik genomen worden van de nieuwbouwwoningen wordt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof uitgestoten, bijvoorbeeld als gevolg van extra verkeersbewegingen van en naar de woningen en door eventueel verbruik van aardgas.

In het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied Alde Feanen bevinden zich verschillende stikstofgevoelige habitattypen waar dit gebied voor is aangewezen. De dichtstbijzijnde hiervan (H7140B – Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden), vlak over de grens van Alde Feanen ten opzichte van het plangebied) heeft een Kritische DepositieWaarde (KDW) van stikstof van 714 mol/ha/jaar. De huidige depositie in het dichtstbijzijnde hexagoon waarin dit habitatype zich bevindt ten opzichte van het plangebied is 1084 mol/ha/jaar. De KDW van dit gebied is al overschreden. Gezien de afstand van dit gebied ten opzichte van het plangebied, achten wij het dusdanig onwaarschijnlijk dat deze overschrijding wordt vergroot als gevolg van het planvoornemen, dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

- Negatieve effecten op beschermde gebieden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzien ook op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomerij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Doordat het plangebied zich binnen de bebouwde kom van Drachten bevindt, is hier geen sprake van. De gemeente Smallingerland is echter bevoegd gezag in dezen.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen.
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Vleermuizen

Binnen het plangebied werden diverse boomholtes aangetroffen waarvan niet op voorhand kan worden uitgesloten dat deze dienen als verblijfplaatsen van vleermuizen (figuur 2.4.). Een groot deel van de bomen waarin deze holtes zich bevinden zullen binnen het planvoornemen worden gerooid. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te laten voeren om de aanwezigheid van verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) van in de omgeving van Drachten voorkomende boom-bewonende vleermuissoorten vast te stellen dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van een aantal gerichte nachtbezoeken aan het plangebied. De hoeveelheid gerichte veldbezoeken en de perioden waarin deze bezoeken worden uitgevoerd, wordt vastgesteld aan de hand van het vleermuisprotocol van 2021. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân), welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Er kunnen enkele soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in het geval van schade aan deze soorten (bijvoorbeeld bruine kikker, egel, enz.). De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. Een voorbeeld hiervan, in het geval van de te dempen sloot is om deze van één naar de andere kant te dempen, zodat amfibieën een kans krijgen om te vluchten. Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart – juli).
- **Zoogdieren:** Nader onderzoek.
- **Zorgplicht:** naleven van de zorgplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

Google maps

www.google.com/maps

Natura2000 gebieden Nederland

www.natura2000.nl

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c47914of89c88abdd3>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming Provincie Fryslân.

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.